

DRACHTEN, DECEMBER 2007

1 Inleiding

1.1 Advies

De Programmaraad Friesland brengt met dit Advies Kabelradio advies uit aan de directie van UPC betreffende de samenstelling van het standaardpakket in de gemeenten Boarnsterhim, Ferwerderadiel, Heerenveen, Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Menaldumadeel, Smallingerland en Tytsjerksteradiel.

De gemeente Achtkarspelen heeft besloten de financiële steun aan de Programmaraad Friesland stop te zetten. De Programmaraad behoudt zich daardoor het recht voor om uitsluitend een advies uit te brengen betreffende het standaardpakket in de overblijvende, eerder genoemde acht Friese gemeenten. Het advies heeft betrekking op de periode van 1 juli 2008 tot 1 juli 2009. In de brief van UPC van 21 september 2005 is eenzijdig vastgesteld dat UPC een 2-jarige geldigheidsduur hanteert. Onze raad wenst met klem vast te houden aan een adviestermijn van 1 jaar.

1.2 Doelstelling

Het kiezen van het meest pluriforme en meest aantrekkelijke programmapakket voor de consument tegen een redelijke prijs.

2 Adviesbevoegdheid

2.1 De Mediawet

Het advies is gebaseerd op de Mediawet in het algemeen en artikel 82i van de Mediawet in het bijzonder. Dit artikel schrijft voor dat het wettelijke basispakket uit minimaal 25 radiozenders moet bestaan. De programmaraad heeft een wettelijke adviesbevoegdheid met betrekking tot het wettelijke basispakket.

2.2 Contractuele adviesbevoegdheid

De adviesbevoegdheid van een programmaraad is volgens de vierde alinea van hoofdstuk 1 van de “Kabelradionota 2002 – 2003” van UPC als volgt geregeld: “In de Mediawet van 1997 is bepaald dat iedere kabelexploitant zich met betrekking tot het basispakket moet laten adviseren door een programmaraad. In sommige exploitatieovereenkomsten is bepaald dat de programmaraad ook adviseert over alle of een deel van de overige programma’s in het standaardpakket.”

De grondslag voor het functioneren van de Programmaraad Friesland ligt in artikel 8 van de koopovereenkomst van Telekabel N.V. aan NUON van 14 december 1994: “Ten behoeve van het te voeren toekomstig programmabeleid zal de functie van de huidige Programma Advies Raad worden gehandhaafd.” In de toelichting op de verkoopovereenkomst wordt dit nog eens onderstreept: “Het huidige beleid van Telekabel zal op het volgende aandachtsgebied worden voortgezet: de functie van de huidige programma-adviescommissie ten behoeve van het te voeren toekomstige programmabeleid.”

Op basis hiervan adviseert de Programmaraad Friesland over alle programma's in het complete standaardpakket omdat de huidige Programmaraad Friesland thans de functie van de toenmalige programma-adviescommissie vervult en derhalve voortzet. Er bestaat dus geen verschil in adviesbevoegdheid tussen de zenders van het wettelijke basispakket en de overige zenders die onderdeel vormen van het standaardpakket.

De programmaraad heeft in 2002 uitvoerig met UPC gecorrespondeerd over deze contractuele adviesbevoegdheid. In onze brief van 5 november 2002 heeft de programmaraad in overleg met zijn advocaat uitvoerig beargumenteerd en bewezen waarom de raad bevoegd is bindende adviezen te verstrekken met betrekking tot het totale standaardpakket. In haar brief van 4 december 2002 gaat UPC niet in op onze uitvoerige argumentatie en motivatie van ons standpunt, postuleert slechts onbeargumenteerde meningen en ontkent de rechtsgeldigheid van de documenten.

Volledigheidshalve willen wij nog eens onderstrepen dat wij met betrekking tot ons standpunt persisteren en dat er nog geen arbitrale of rechterlijke uitspraak heeft plaatsgevonden en dat de directie van UPC ook ons standpunt vooralsnog dient te eerbiedigen. De werkwijze van UPC dwingt de programmaraad tot het overwegen van juridische stappen.

3 Zendergroepen

3.1 Must-carry zenders (Groep A)

Binnen het wettelijke basispakket dient een aantal zenders te allen tijde te worden doorgegeven. Dit zijn de zgn. must-carry zenders, 9 in aantal. Deze categorie omvat de volgende zenders:

- Radio 1, Radio 2, Radio 3, Radio 4 en 747 AM
- Twee van de Belgische VRT's. Men kan een keuze maken uit VRT radio 1, VRT Radio 2, VRT Klara, VRT Radio Donna en VRT Studio Brussel.
- De regionale publieke omroep
- De lokale publieke omroepen

3.2 Basiszenders (Groep B)

De 9 must-carry zenders worden met 16 basiszenders aangevuld tot het wettelijke basispakket.

3.3 Standaardzenders (Groep C)

De derde groep zenders vormen de zogenaamde standaardzenders. Het wettelijke basispakket wordt dus met de standaardzenders aangevuld tot het standaardpakket. Waar gesproken wordt over standaardpakket wordt dus bedoeld de groepen A, B en C samen.

3.4 Reservezenders

De Programmaraad Friesland wijst geen reservezenders aan. Zodra zich omstandigheden voordoen waarbij UPC gebruik zou willen maken van reservezenders, dient UPC de Programmaraad Friesland hiervan op de hoogte te stellen. De Programmaraad Friesland zal hierop adequaat reageren.

4 Modelreglement en openbaarheid

4.1 Openbaarheid

De Programmaraad Friesland heeft besloten het modelreglement van het Commissariaat voor de Media als uitgangspunt te hanteren. De programmaraad heeft via de lokale en regionale media de inhoud van het voorlopige advies bekend gemaakt, om de abonnees de gelegenheid te geven hun zienswijze kenbaar te maken. De tekst van het voorlopige en het definitieve advies wordt tevens gepubliceerd op de website van de programmaraad: www.programmaraadfriesland.nl.

4.2 Informatie- en inspraakavond

De Programmaraad Friesland heeft de abonnees en programma-aanbieders op 26 november 2007 in Leeuwarden uitgenodigd voor een informatie- en inspraakavond. Tijdens deze openbare bijeenkomst heeft een aantal programma-aanbieders hun plannen toegelicht.

5 Selectiecriteria

De Programmaraad Friesland heeft selectiecriteria ontwikkeld voor opname van radiozenders in het standaardpakket.

- 5.1 De Programmaraad Friesland streeft naar een evenwichtige en gevarieerde samenstelling van het standaardpakket, met programma's die een breed publiek bereiken, en waar ook ruimte is voor specifieke doelgroepen zoals culturele minderheden, kinderen en senioren, alsmede grote groepen geïnteresseerden in bepaalde onderwerpen.
- 5.2 De populariteit van bepaalde programma's, zoals blijkt uit luisteronderzoeken, speelt een belangrijke rol, maar is ondergeschikt aan de pluriformiteit.
- 5.3 Aanbieders en programma's voldoen aan alle wettelijke eisen; de programma-aanbieder heeft van het Commissariaat voor de Media toestemming gekregen voor het verzorgen van programma's of beschikt over een buitenlandse licentie.
- 5.4 Auteursrechten en naburige rechten zijn geregeld.
- 5.5 Het programma is per de startdatum van het nieuwe kabelplan (1 juli 2008) beschikbaar.
- 5.6 De continuïteit van het programma is gewaarborgd en dat wordt aangetoond door een aantal daartoe strekkende documenten.

6 Categorieën

Op basis van zijn doelstelling en de selectiecriteria heeft de Programmaraad Friesland een verdeling in categorieën doelgroepen respectievelijk programma-aanbieders gemaakt. Wij hebben gezocht naar een evenredige verdeling tussen verschillende soorten muziek (klassiek, diverse soorten populair), nieuws en informatie, regionale programmering en leeftijdsgroepen. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van de zenderindeling die door het Ministerie van Economische Zaken wordt gehanteerd.

- 6.1 Nieuws en actualiteiten
- 6.2 Regionaal nieuws en muziek
- 6.3 Muziek en regionale programmering
- 6.4 Informatie en klassieke muziek
- 6.5 Klassieke muziek/jazz
- 6.6 Nederlandse/Europese muziek
- 6.7 Gouwe Ouwe
- 6.8 Popmuziek
- 6.9 Moderne dancemuziek

7 Selectieprocedure

7.1 Methode

Bijlage 1 werd als beslissingstabel gehanteerd. Op basis van de selectiecriteria heeft de programmaraad de zenders toegewezen aan de categorieën. Vervolgens is gekeken welke categorie zenders we in het pakket zouden willen hebben. En ook hoeveel per categorie en wat voor verdeling over de categorieën. Tot slot is per zender gekeken waar in het pakket de zender een plaats zou moeten krijgen. Of dat een zender misschien moet verdwijnen en/of er nieuwe zenders een plek zouden moeten krijgen.

7.2 Norm/profiel

De gekozen 9 categorieën kunnen worden samengevat tot drie groepen:

- I. Nieuws en informatie
- II. Klassieke muziek
- III. Populaire muziek

In eerste instantie werd een profiel geformuleerd voor het basispakket. Dat betekent dat binnen het basispakket 'voor elk wat wils' moet zitten, maar ook dat er geen onder- of oververtegenwoordiging van categorieën moet zijn. Na het toewijzen van de 16 zenders met de hoogste prioriteit aan het basispakket, resteerden de overige zenders voor het standaardpakket.

Tot de groep I kunnen worden gerekend de categorieën 1, 2, 3 en 4. Het aandeel in het basispakket bedraagt 33 %. In groep II zit categorie 5 met een aandeel van 21 %. De overige zenders vormen de groep III met 46 %. Feitelijk is het aandeel populaire muziek echter aanzienlijk groter omdat het muziekgedeelte van de zenders van groep I praktisch volledig uit populaire muziek bestaat.

7.3 Voorlopig advies

Op 26 november 2007 heeft de Programmaraad Friesland zijn voorlopige advies geformuleerd en daarna in de huis-aan-huisbladen in de betreffende gemeenten laten publiceren. Tevens is een advertentie zowel in de Leeuwarder Courant als in het Friesch Dagblad geplaatst.

7.4 Definitief advies

Het voorlopig advies heeft geen wijzingen ondergaan.

8 Inhoud advies

8.1 Huidig standaardpakket

Onder het huidige standaardpakket verstaat de Programmaraad Friesland het programma-aanbod zoals dit vanaf 1 juli 2007 door UPC wordt doorgegeven. De zenders zijn gerubriceerd in drie groepen A (must-carry), B en C (bijlage 1).

8.2 Basis van het advies

De Programmaraad Friesland tracht in zijn advies aan te geven op welke wijze bij de vaststelling van het pluriforme pakket rekening is gehouden met de in de gemeenten levende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke behoeften en met de onder de bevolking levende voorkeuren. De leden van de Programmaraad Friesland hebben veelvuldige contacten in de provincie en onderhouden eigen netwerken. Op basis van deze gegevens en acties en reacties van consumenten hebben de leden van de Programmaraad Friesland hun keuzes gemotiveerd.

Bij onderzoek naar het luistergedrag is gebruik gemaakt van het Intomart/GFK (Continue Luister Onderzoek) van oktober 2007. Tevens werd ons informatie door de betrokken zenders ter hand gesteld. Het eindadvies is derhalve niet alleen weloverwogen tot stand gekomen, maar bovenal ook op de actualiteit geënt.

8.3 BNR Nieuwsradio

BNR Nieuwsradio heeft in onze provincie een bijzonder gering marktaandeel. Deze zender kenmerkt zich door zeer veel herhalingen. BNR Nieuwsradio willen wij graag uit ons pakket laten verwijderen. Wij hebben geen enkele reactie ontvangen op ons voorgenomen besluit om afscheid te nemen van deze zender.

8.4 TMF Radio

Nadat RTL FM gestopt is met uitzendingen heeft UPC eigenhandig besloten om TMF radio op de vrijkomende frequentie te plaatsen. In eerdere radioadviezen is VRT Klara door de programmaraad geadviseerd. Dit advies wordt gehandhaafd. Wij adviseren derhalve TMF radio uit ons pakket te laten verwijderen.

8.4.1 Huidige situatie

Er zijn drie frequenties gereserveerd voor de kerktelefoon. UPC heeft ons in de vergadering van 7 december 2004 verzekerd dat Friesland recht heeft op 42 frequenties zoals dit ook in andere gebieden het geval is. UPC zal tevens onderzoeken of de huidige drie frequenties nog steeds benodigd zijn. Uitgaande van drie frequenties voor de kerktelefoon zouden in Friesland nog drie zenders toegevoegd kunnen worden. Uit een e-mail van UPC dd. 18-11-07 blijkt echter dat alle drie frequenties in gebruik zijn door verzorgingstehuizen en voor het doorgeven van lokale kerkradio.

8.4.2 WDR 4

Wij adviseren in WDR 4 (wederom) op te nemen in het wettelijk basispakket.

Op eigen initiatief heeft UPC per 2 juli 2007 besloten om deze zender uit het pakket te halen. Vanwege vele (teleurgestelde/boze) reacties van abonnees; het aanwezig zijn van een relatief grote doelgroep in onze

regio en de pluriformiteit van het totale zenderpakket adviseren wij om WDR 4 (wederom) op te nemen en wel in het wettelijk minimumpakket.

8.4.3 VRT Klara

Wij adviseren VRT Klara op te nemen in het wettelijk basispakket. VRT Klara staat voor harmonieus, melodisch, evenwicht en klassiek. Daarbij tracht de radiozender die staat voor 'Klassieke Radio' een culturele uitstraling te hebben. VRT Klara biedt klassiek, jazz, wereldmuziek, live concerten, alsmede discussies over klassiek en cultuur.

9 Samenvatting definitief advies

9.1 Nieuwe zenders:

9.1.1 WDR 4 (terug) in het wettelijk basispakket.

9.1.2 VRT Klara in het wettelijk basispakket.

9.2 Vervangen zenders:

9.2.1 BNR nieuwsradio uit het aanvullende pakket.

9.2.2 TMF Radio uit het aanvullende pakket.

9.3 Verschuiven zenders:

9.3.1 Q-Music van het wettelijk basispakket naar het aanvullende pakket.

9.3.2 Radio 538 van het wettelijk basispakket naar het aanvullende pakket.

Het totaaloverzicht van alle radiozenders in de gewijzigde situatie per 1 juli 2008 is opgenomen als bijlage 2.

Bijlage 1: Werkelijk standaardpakket 1-12-2007

Bijlage 2: Advies Standaardpakket 2008 - 2009

Bijlage 3: Leden van de Programmaraad Friesland

Bijlage 1

Werkelijk Radiopakket per 1-12-2007	Marktaandeel in %	Nieuws en actualiteiten	Reg. nieuws en muziek	Muziek en reg. progr.	Informatie en muziek	Klassieke muziek/jazz	Nederl./Europ.muziek	Gouwe Ouwe	Popmuziek	Moderne dance-muziek	Totaal
Must-Carry zenders (A)	7,3										
1 Radio 1		x									
2 Radio 2	9,0				x						
3 Radio 3FM	7,6								x		
4 Radio 4	1,8					x					
5 Radio 5	2,5					x					
6 Lokale Omroep			x								
7 Omrop Fryslân			x								
8 VRT Radio 1		x									
9 Studio Brussel									x		
Must-Carry zenders (A)		2	2	0	1	2	0	0	2	0	9
Basiszenders (B)											
10 Radio Drenthe			x								
11 Radio Noord			x								
12 City FM				x							
13 FiP							x				
14 BBC Radio 2				x							
15 Classic FM	2,0					x					
16 Concertzender						x					
17 NDR 3							x				
18 BBC Radio 3						x					
19 Radio NL							x				
20 Radio Veronica	5,6								x		
21 Arrow Classic Rock	3,0							x			
22 NDR 1							x				
23 Q-Music	7,6								x		
24 Sky Radio	9,3								x		
25 Radio 538	12,0								x		
Wettelijk Basispakket (B)		0	2	2	0	3	4	1	4	0	16
Wettelijk minimumpakket (A+B)		2	4	2	1	5	4	1	6	0	25
Percentage		8	16	8	4	20	16	4	24	0	100
Standaardzenders (C)											
26 Arrow Jazz FM	0,6					x					
27 Business Nieuws Radio	0,6	x									
28 Radio 6	0,2					x					
29 Slam FM	2,0									x	
30 FUNX									x		
31 Juize FM									x		
32 Kink FM	0,4								x		
33 Radio 10 Gold	3,5							x			
34 TMF Radio	0,3								x		
35 CAZI	0,6								x		
36 100%NL	1,2								x		
37 Waterstad FM				x							
38 Tweede kamer Live-debatten		x									
39 BBC World Service		x									
Aanvullend pakket (C)		3	0	1	0	2	0	1	6	1	14
Standaardpakket (A+B+C)		5	4	3	1	7	4	2	12	1	39
Percentage		13	10	8	3	18	10	5	30	3	100

Advies Radiopakket per 1-7-2008		Marktaandeel in %	Nieuws en actualiteiten	Reg. nieuws en muziek	Muziek en reg. progr.	Informatie en muziek	Klassieke muziek/jazz	Nederl./Europ.muziek	Gouwe Ouwe	Popmuziek	Moderne dance-muziek	Totaal
Must-Carry zenders (A)												
1	Radio 1		x									
2	Radio 2	9,0				x						
3	Radio 3FM	7,6								x		
4	Radio 4	1,8					x					
5	Radio 5	2,5					x					
6	Lokale Omroep			x								
7	Omrop Fryslân			x								
8	VRT Radio 1		x									
9	Studio Brussel									x		
Must-Carry zenders (A)			2	2	0	1	2	0	0	2	0	9
Basiszenders (B)												
10	Radio Drenthe			x								
11	Radio Noord			x								
12	City FM				x							
13	FiP							x				
14	BBC Radio 2				x							
15	Classic FM	2,0					x					
16	Concertzender						x					
17	NDR 3							x				
18	BBC Radio 3						x					
19	Radio NL							x				
20	Radio Veronica	5,6								x		
21	Arrow Classic Rock	3,0							x			
22	NDR 1							x				
23	VRT Klara						x					
24	Sky Radio	9,3								x		
25	WDR 4				x							
Wettelijk Basispakket (B)			0	2	3	0	4	4	1	2	0	16
Wettelijk minimumpakket (A+B)			2	4	3	1	6	4	1	4	0	25
Percentage			8	16	12	4	24	16	4	16	0	100
Standaardzenders (C)												
26	Arrow Jazz FM	0,6					x					
27	Q-Music	7,6								x		
28	Radio 6	0,2					x					
29	Slam FM	2,0									x	
30	FUNX									x		
31	Juize FM									x		
32	Kink FM	0,4								x		
33	Radio 10 Gold	3,5							x			
34	Radio 538	12,0								x		
35	CAZ!	0,6								x		
36	100%NL	1,2								x		
37	Waterstad FM				x							
38	Tweede kamer Live-debatten		x									
39	BBC World Service		x									
Aanvullend pakket (C)			2	0	1	0	2	0	1	7	1	14
Standaardpakket (A+B+C)			4	4	4	1	8	4	2	11	1	39
Percentage			10	10	10	3	21	10	5	28	3	100

Leden van de Programmaraad Friesland

Ferwerderadiel	-	De heer H. Postma
	-	Mevrouw Mr. J.F. Rouwé-Danes
Heerenveen	-	Mevrouw Mr. G. Kleefstra
Leeuwarden	-	De heer K.A. Beks (voorzitter)
	-	De heer Mr. P.A. de Haan
Menaldumadeel	-	De heer Mr. H. van Kammen
	-	De heer K. Klein Obbink
Smallingerland	-	De heer G.J. Kroes (secretaris)
Tytsjerksteradiel	-	Mevrouw Mr. J. Faber
	-	De heer J. Raap
	-	De heer Drs. A. Wallenburg (penningmeester)
Website-beheer	-	De heer H. van der Berg